

ПОЛЬ ВЕРЛЕН (30.03.1844 – 08.01.1896)

Зміст

Визначальні риси поезій П.Верлена	1
Збірка «Сатурнічні поезії» (1866).....	1
<i>«Осінь пісня»</i>	<i>2</i>
Збірка «Галантні свята» (1869)	3
Збірка «Добра пісня» (1870).....	3
<i>«Люба, не треба розмов»</i>	<i>3</i>
Збірка «Романси без слів» (1874)	3
<i>«Так тихо серце плаче».....</i>	<i>3</i>
<i>«Це захоплене зомління».....</i>	<i>4</i>
Збірка «Мудрість» (1881).....	4
<i>«Послухайте цю ніжну пісню».....</i>	<i>5</i>
Збірка «Колишнє й недавнє» (1884)	5
<i>«Поетичне мистецтво» (1874 р., надрукований у 1882 р.)</i>	<i>5</i>
Останні збірки	5
Джерела	6

Поль Марі Верлен (1844-1896) – французький поет.

«Найперше музика у слові» — під таким гаслом проходила еволюція поета, котрий утвердив імпресіонізм і водночас був майстром символізму.

У 1891 р. був проголошений «королем поетів».

«Мета поезії — то Прекрасне, тільки Прекрасне, чисте Прекрасне без жодної домішки Корисності, Правди та Справедливості».

Життя поета було сповнене злетів і падінь, добропорядного існування і ув'язнення, захоплення Паризькою Комуною і пошуками Бога, радощами божими й безпритульного злидарювання. Поет постійно шукав себе у суперечностях долі, виливаючи щастя й біль, тугу і самотність у своїх поезіях.

Визначальні риси поезій П.Верлена

- вірші - “пейзажі душі”,
- живописність, імпресіоністичність
- відтворення відтінків та напівтонів відчуттів;
- музичність;
- не відображення подій, а навіювання певного настрою (сугестія)
- символічність образів (осінь - символ в'янення та гасання життя; вітер - всемогутній фатум, котрий жене беззахисну людину; сутінки - непевність людського буття)

Основні мотиви: розчарування, самотність, печаль, туга, журба, ностальгія за минулим

Новаторство: у структурі, побудові поезії: алітерація, асонансні рими

Збірка «Сатурнічні поезії» (1866)

- ✓ Присвячена тим, хто народився під фатальним знаком Сатурна і не зазнав у житті спокою й щастя.
- ✓ Завдання поезії - втілення Ідеалу й Краси
- ✓ Початок творення поетичного імпресіонізму.
- ✓ Відомі вірші збірки: "Осінь пісня", цикл "Сумні пейзажі".

«Осінь пісня» (1866)

Микола Терещенко Скорбне ридання Скрипок до рання, Пісня осіння – Серце вражає, Втомно гойдає, Мов голосіння. Весь я холону, Стигну від дзвону, Блідну з одчаю. Згадки ж юрбою Мчать наді мною – Тяжко ридаю. Вийду я з хати, Вітер проклятий Серце оспале Кидає, крає, Наче змітає Листя опале.	Борис Тен Довгим квилінням Скрипки осінні Монотонно, Вперто, без жалю Серце вражають Непритомне. Весь охолону, Тільки задзвоне Десь годинник, – Спогади давні Стогнуть в риданні Несходимім. Кинуся з хати З вітром блукати, А він злісно Мною жбурляє, Ніби зів'ялим Мертвим листом.	Григорій Кочур Неголосні Млосні пісні Струн осінніх Серце тобі Топлять в журбі В голосіннях. Блідну, коли Чую з імлі – Б'є годинник: Линуть думки В давні роки Мрій дитинних. Вийду я в двір – Вихровий вир В полі млистім Крутить, жене, Носить мене З жовклим листям.	Микола Лукаш Ячать хлипки, Хрипки скрипки Листопада. Їх тужний хлип У серця глиб Просто пада. Від їх плачу Я весь тремчу І ридаю, Як дні ясні, Немов у сні Пригадаю. Кудись іду У даль бліду, З гір в долину, Мов жовклий лист Під вітру свист – В безвість лину.
---	--	--	--

Емоційний фон вірша — повільна й одноманітна, сумна й трохи тривожна мелодія, якою автор прагне схвилювати, створити враження, настрої, викликати відповідні асоціації у читачів.

Вірш складається з 3 строф, по шість чотиристопних рядків у кожній. У перших двох частинах тугу перериває заглиблення у минуле, у третій строфі - уповільнений ритм прискорює лютий вітер.

У вірші воєдино злилися осінній пейзаж і пейзаж душі. Мертвим листком осіннього листопаду стає душа ліричного героя, яка потрапила під владу фатальної долі. Спочатку він лине у дитячі спогади, та за хвилину знову опиняється сам на сам з осінньою журбою.

Особливої мелодики Верлен досягає за допомогою алітерацій та асонансів. Наприклад, у першій строфі присутня алітерація «l», «n» та асонанс «on», у другій строфі використано асонанс «iens» і алітерацію «j», «v».

Риси символізму та імпресіонізму у вірші: *мелодійність, сугестія та образи-символи допомагають передати настрої ліричного героя, його душевний стан у дану хвилину.*

Образи – символи в "Осінь пісні" П.Верлена.

Осінь – час переосмислення пройденого життя, журба, втома, самотність, туга за втраченим прекрасним; схил життя, близький кінець, за яким небуття. Вітер – голос осені, відкритий простір, щось вороже людині. Листя – зів'яле (прожите) людське життя. Струни – настрої.	Дзвін – час як одна із характеристик процесу буття і нагадування людині про минулість усього сущого, зокрема її самої. Скрипка – душа. Осінь пісня – журба, плін часу. Основні мотиви: самотність, смуток, безнадія Звукові образи: алітерація повтор приголосних-сонорних
--	---

Емоційні образи

	Осінь – пора року	Осінь – стан душі
<i>Скорбне ридання Скрипок</i>	дощ	сльози
<i>Пісня осіння – Серце вражає</i>	осінній пейзаж	пейзаж душі, осінь на душі
<i>Втомно гойдає, Мов голосіння</i>	гойдання самотнього листка, падіння	самотність, життєве гойдання
<i>Весь я холону</i>	холод повітря	холод душевний
<i>Стигну від дзвону, Блідну з одчаю</i>	час, кольори осені неяскраві, сірість, мряка	символ невідвратної долі і невблаганного часу, страх, відчай

<i>Згадки ж юрбою Мчать наді мною – Тяжко ридаю</i>	птахи відлітають, пустота	спогади про минуле, жаль
<i>Вийду я з хати, Вітер проклятий Серце оспале Кидас, крає, Наче змітає Листя опале.</i>	вій вітру	душевний неспокій, страждання, створити враження, настрої, викликати відповідні асоціації у читачів, схвилювати їх мелодією осінньої пісні.

Збірка «Галантні свята» (1869)

Предметом чи побудником імпресіоністичних вражень у збірці є не безпосередня реальність, а світ культури минулого, культури рококо XVIII ст. У поезіях - різні персонажі, але це швидше не живі істоти, а маски й маріонетки, які розігрують невеселий маскаррад «галантного століття». Ці «чарівні маски, радісні на вид, // Та сповнені таємною журую» проходять «витворним красвидом душ» і розігрують любовні сценки й співають пісні про те, «як від любові їм життя розквітло», але в усьому цьому немає радості: і самі вони, і їхні забави та співи «у місячне перецвітають світло», котре є світлом примарним.

Збірка «Добра пісня» (1870)

Збірка присвячена нареченій Верлена М. Моте. Тема – чисте й світле кохання, глибокі й щирі почуття. Ознаки імпресіонізму у збірці: зображення подробиць буття, звичайних, щоденних речей як «пейзаж душі»

«Люба, не треба розмов»

Люба, не треба розмов, Мила, шкода голосів, Сповнимо нашу любов Тишею темних лісів. Злиймо і душі, й серця, Снімо небачені сни, Хай шепітком вітерця	Шепче сосна до сосни, Очі мрійливо примруж, Руки на грудях схрести, Нумо між синявих руж, Ніби сновиди брести, Хай безгоміння росте, Лиш шелевіє трава,	Хай верховіття густе Нас від тривог укрива, А як із чорних дубів Вечір врочисто впаде, Нашої розпачі спів Хай соловей заведе
--	---	---

Збірка «Романси без слів» (1874)

Збірка «Романси без слів» (1874), яка стала своєрідною емблемою творчості Верлена. **Збірка містить чотири цикли** - «Забуті арієти», «Птахи уночі», «Бельгійські краєвиди» й «Акварелі».

«Забуті арієти» - суто ліричні вірші, позначені тяжким душевним станом поета в ті роки.

Цикл «Птахи уночі» заповнений образом коханої та болісними переживаннями, викликаними її втратою, причому все це постає як спогад.

Цикл «Бельгійські красвиди» - це імпресіоністичні замальовки бельгійських краєвидів.

Цикл «Акварелі» за своїми провідними мотивами й тональністю поєднує попередні. Його ліричне дійство перенесено до Англії, але це не «англійські краєвиди», а швидше зовнішній англійський колорит.

«Так тихо серце плаче»

<i>Тихенький дощ падає на місто...</i> <i>Артур Рембо</i> Так тихо серце плаче, Як дощ шумить над містом. Нема причин неначе, А серце ревно плаче!	О, ніжно як шумить Дощ по дахах, по листю! У цю тужливу мить Як солодко шумить! Відкіль цей плач, не знати, В осиротілім серці?	Ні зради, ні утрати,— Відкіль журба, не знати. Найтяжчий, певне, сум — Без гніву, без любові, Без ревнощів, без дум — Такий нестерпний сум.
--	--	--

«Так тихо серце плаче...» із циклу «Забуті арієти» — одна з найкращих і найвідоміших поезій Верлена. Поезія створює настрої, вимальовуючи знаменитий верленівський «пейзаж душі»: у місті починається дощ, а разом з ним починає плакати й серце. Поет не створює жодного зорового образу. Ми лише

чуємо, як ніжно шумить дощ по дахах, по листю. Ніяких різких звуків, це ніби примушує ліричного героя прислухатися до свого серця, до того нестерпного суму, що охопив його. Звідки взялася журба «в осиротілим серці»? Відповіді на це запитання немає. Душа ліричного героя зливається воедино з природою. І вже незрозуміло, що чому передувало: чи то серце почало плакати, бо в місто прийшов дощ, чи то задощило через нестерпний сум на душі... У цьому вірші немає несподіваних метафор, складних символів і блискучих епітетів. Образи вірша важливі тими сенсами, асоціаціями, що їх навіюють певні настрої. Використання дієслів теперішнього часу допомагають поету розчинитися у вічності, адже дії немає, бо немає ані минулого, ані майбутнього. Водночас іменники й прикметники: «тужлива мить», «осиротіле серце», «зрада», «утрата», «журба», «нестерпний сум» — мають спільне значення туги й болю. Та й дощ, який з найдавніших часів у літературі є алегорією сліз, плачу Бога й природи, підкреслює загальний меланхолійний настрій.

Ритм поезії створюється повторами на різних рівнях тексту. Це обрамлення, коли останні слова першого й останнього рядків строфи повторюються, римування (*абаа*), однорідні члени речення (синтаксичний повтор): «ні зради, ні утрати», «без гніву, без любові, без ревнощів, без дум». Усе це створює ефект безкінечного руху по колу, що не має ані початку, ані кінця й напрочуд вдало збігається з монотонним ритмом дощу, який стає «пейзажем душі» ліричного героя.

«Це захоплене зомління»

Це захоплене зомління, Це закохане томління, Хвильні трепети лісів У руках вітрів пестливих І між віток шелестливих Хор сп'янілих голосів.	О, цей шелест, шемріт, шепіт, Воркіт, туркіт, цвіркит, щебет, Журкіт, муркіт, свист і писк, Трав розмайних шелевіння, Шум води по моховинню, По камінню плеск та блиск...	Хто ж до всього того шуму Вплив мотив тривоги й суму, Жаль снує душа - чия? То, напевно, ми з тобою День прощаємо журбою, То душа твоя й моя!
---	--	--

Чітко визначити тему поезії важко, тут відображені почуття ліричного героя. Герой неначе зливається з прекрасною й таємничою природою. У вірші багато іменників та прикметників, що передають відчуття і допомагають «побачити» різні предмети. Використано прийоми алітерації, за допомогою якого передаються звуки природи: шуми («І між віток шелестливих», «О, цей шелест, шемріт, шепіт», «Трав розмайних шелевіння, Шум води по моховинню» тощо); плеск води («По камінню плеск та блиск.»); сонорні звуки («м», «л», «в») створюють протяжність оповіді; звуки «з», «р» вносять у тло поезії нотки неспокою, чогось різкого); прийом асонансу (звуки «о», «у») створює ефект милозвуччя, який набуває особливого змісту в поєднанні з алітерацією.

Настрій вірша меланхолійний, адже до шуму вплітається мотив тривоги й суму. Може, за нездійсненими надіями, сподіваннями. Відчувається якась загадковість і недовомленість. «То, напевно, ми з тобою / День прощаємо журбою, / То душа твоя й моя!» Сама назва нагадує про сум, адже арієти забуті. Виникає запитання: «Ким?». Вірш схожий на фрагмент меланхолійної мелодії.

Риси імпресіонізму в поезії: передається відчуття ліричного героя, відчувається ліризм оповіді, перед нами — мить внутрішнього буття ліричного героя; у поезії воедино зливаються слова і звуки, сугестійні настрої.

Збірка «Мудрість» (1881)

Ця збірка явила світові нову властивість поезії Верлена — релігійне натхнення. Релігійне обернення, бурхливе й пристрасне, було, як це притаманно Верлену, суперечливим і непослідовним, разом із тим, «Мудрість» — книга глибоко продумана. Поет, відрікаючись від свого розпусного минулого, розраховував знайти «підкріплення» у вірі, за її допомогою розв'язати конфлікт між «життям» і «мистецтвом». Тематика збірки: досвід містичного переродження; звернення до Бога, релігійні мотиви католицтва; усвідомлення власної гріховності.

«Послухайте цю ніжну пісню»

Послухайте цю ніжну пісню, Що тихо, вам на втіху, плаче І любо так дзюркоче, наче Струмок прозорий по узліссях. Вона така ж проста й невинна, Яку раніш ви знали (й звали?), Коли їй виду не вкривали Жалоба й гордість удовина. Її покривало тріпоче Під вітром ночі грозової,	Та крізь похмурі ті завої, Мов зірка, істина мигоче. Вона співа, сама ласкавість, Що треба жити добротою, Що за могильною плитою Щезають заздрість і ненависть. А ще співа про мир і спокій, Про славу щирю, нелукаву, Найбільшу в світі людську славу Жить просто, не питавши поки.	Вона байдужим не залишить Того, хто серцем світ сприймає,- Душі милішого немає, Як іншу душу в горі втішить. Її біль нестерпний серце тисне, Вона ж без гніву зносить муку. Збагніть ясну її науку, Послухайте цю мудру пісню!
--	---	--

Збірка «Колишнє й недавнє» (1884)

Верлен описує близьких людей, які пішли з життя; далеке щасливе дитинство; сни й марення, героями яких є Матильда й Рембо; пародії на самого себе, робить життєві підсумки. У збірці чергуються мотиви побожності з блюзнірством та богозневагою.

«Поетичне мистецтво» (1874 р., надрукований у 1882 р.)

Найперше - музика у слові! Бери ж із розмірів такий, Що плине, млистий і легкий, А не тяжить, немов закови. Не клопочись добром слів, Які б в рядку без вад бриніли, Бо наймиліший спів - сп'янілий: Він невиразне й точне сплів, В нім - любий погляд з-під вуалю, В нім - золоте тремтіння дня Й зірок осіння метушня На небі, скутому печаллю. Люби відтінок і півтон, Не барву - барви нам ворожі:	Відтінок лиш єднати може Сурму і флейту, мрію й сон. Винишуй дотепи гризкі ті, Той ум жорстокий, ниций сміх, Часник із кухонь тих брудних - Від нього плач в очах блакиті. Хребет риториці скрути Та ще як слід приборкай рими: Коли не стежити за ними, Далеко можуть завести. Хто риму вигдав зрадливу? Дикун чи то глухий хлопчак Скував за шаг цей скарб, що так	Під терпугом бряжчить фальшиво? Так музики ж всякчас і знов! Щоб вірш твій завше був крилатий, Щоб душу поривав - шукати Нову блакить, нову любов, Щоб мчав, де далеч непохмура, Де чари діє вітерець, Де пахне м'ята і чебрець... А решта все - література.
---	--	---

Уперше надрукований у збірці **«Колишнє і недавнє», у розділі «Колишнє» (1882)**. Вірш присвячено Шарлю Морісу, літературному критику, який спочатку виступав проти модерністських явищ у поезії, а потім став їх палким прихильником і великим шанувальником творчості Верлена.

Вірш **«Поетичне мистецтво» - естетична декларація поетичного імпресіонізму й символізму.**

Головна думка: «Найперше – музика у слові!»

Умовно поезію можна поділити на три частини. І саме в центральній частині письменник заперечує класицизм і раціоналізм. Верлен наголошує на тому, що основним завданням поета є принести естетичне задоволення своєму читачу. А звідси випливає, що для поезії головне – форма, а не зміст.

Верлен радив звертатися до незрозумілих образів та віддавати перевагу нюансам, переливам, а не різким тонам. Головне для нього — єдність враження від вірша. Такий підхід обумовлювався прагненням створити нову універсальну поетичну мову.

Останні збірки

Останні збірки поета **«Любов» (1888), «Щастя» (1891), «Задушевні літургії» (1892), «Паралельно» (1889), «Пісні для неї» (1891), «Оди на її честь»** засвідчують непослідовність, розірваність внутрішнього світу поета, душа якого так і не зуміла досягти примирення. Якщо перші три продовжували тенденцію, започатковану «мудрістю» і повинні були стати «книгами Благодаті», тобто переконати світ у щирому наверненні їхнього автора до католицизму, то останні три є запереченням такого навернення: в них оспівується плотське кохання і лунають антихристиянські настрої.

Джерела

- Гузь О. О.** Майстри французького символізму: Поль Верлен та Артюр Рембо: система уроків [5 уроків] // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. - 2013. - № 6. - С. 2-13.
- Ісаєва О. О.,** Клименко Ж. В., Мельник А.О. Зарубіжна література (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закладів загальної середньої освіти. — К. : УОВЦ «Оріон», 2018.
- Кадоб'янська Н. М.** Зарубіжна література. Рівень стандарту: підруч. для 10 кл. закладів загальної середньої освіти / Н. М. Кадоб'янська, Л. М. Удовиченко. — Х. : ТОВ «СИЦІЯ», 2018.
- Ковбасенко Ю. І.** Зарубіжна література (рівень стандарту) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. — Київ : Літера ЛТД, 2018.
- Ковбасенко Ю. І.** Світова література: Підручн. для 10 кл. загальноосвіт.навч. закладів (академічний рівень, профільний рівень). — К. : Грамота, 2010. — С. 266-273
- Коновалова М. В.** Зарубіжна література. 10 клас. Рівень стандарт і академічний рівень / М. В. Коновалова, О. Г. Куцінко, В. В. Паращич. — Х. : Вид. група «Основа», 2017
- Куцінко О. Г.** Усі уроки зарубіжної літератури. 10 клас. Профільний рівень + рівень стандарту. I семестр : [Текст] / О. Г. Куцінко. — Х. : Вид. група «Основа», 2018
- Міляновська Н. Р.** Зарубіжна література. Профільний рівень: підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти — Тернопіль : Астон, 2018
- Наливайко Д.С.,** Шахова К.О., Волощук Є.В. [та ін.].Світова література: підручн. для 10 класу загальноосвіт. навч. закл.: академіч. рівень, проф. рівень. — К.: Генеза, 2010. — С.193-213
- Ніколенко О. М.** Зарубіжна література (рівень стандарту) : підруч. для 10 кл. закл. загальн. серед. освіти / О. М. Ніколенко, О. В. Орлова, Л. Л. Ковальова. — К. : Грамота, 2018
- Паращич В. В.** Зарубіжна література (рівень стандарту) : підруч. для 10 кл. закл. загал. серед. освіти. / В. В. Паращич, Г. Є. Фефілова, М. В. Коновалова. — Харків : Вид-во «Ранок», 2018.
- Паращич В. В.** Усі уроки світової літератури. 10 клас (академічний рівень). — Х. : Вид. група «Основа», 2011
- П.Верлен <http://www.liveinternet.ru/users/3457202/post238372288/>
- Жизнь Поля Верлена <http://www.liveinternet.ru/users/4000579/post319114521/>
- Paul Verlaine <http://www.liveinternet.ru/users/1150469/rubric/692969/>
- Пьер Птифис Поль Верлен <http://www.rulit.me/books/pol-verlen-read-294285-1.html>
- Поль Верлен: біографія <http://www.cs-ufo.com/ua/22011>
- Yulia Mazur Поль Верлен <https://prezi.com/ni30ngprpzs/presentation/>